

Załącznik do Uchwały Nr X/74/16
Rady Powiatu Wrocławskiego
z dnia 9 marca 2016 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE WROCŁAWSKIM NA LATA 2016 - 2020**

Spis treści

I. WSTĘP.....	3
II. PODSTAWA PRAWNA	5
III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE WROCŁAWSKIM	6
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	13
V. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI	14
VI. ADRESACI PROGRAMU	14
VII. REALIZATORZY I PARTNERZY	15
VIII. CELE	15
IX. EWALUACJA.....	20
X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	20
XI. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ	20

I. WSTĘP

Preambuła do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) wskazuje, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje pojęcie przemocy w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie formułuje zadania dla instytucji samorządowych i państwowych w celu zwalczania i zapobiegania zjawisku przemocy, co jeszcze do niedawna było problemem marginalizowanym. Nadrzędnym, wspólnym celem działań instytucji jest zmniejszenie rozmiarów przemocy, pomoc i wsparcie osób uwikłanych w ten proces. Podstawowe kryteria, na podstawie których rozpoznaje się przemoc w rodzinie to: intencjonalność, dysproporcja sił, naruszanie godności i praw, powodowanie cierpienia i szkód.

Przemoc w rodzinie może mieć postać:

– **przemocy fizycznej**, np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy,

– **przemocy psychicznej**, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.,

- **przemocy seksualnej**, np. wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.,

- **przemocy ekonomicznej**, np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny (zaniedbanie).

Z dniem 1 sierpnia 2010 r. ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została znowelizowana. Zgodnie z powyższą nowelizacją rodzice i opiekunowie małoletnich mają bezwzględny zakaz stosowania przemocy wobec swoich dzieci. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy i wsparcia, zwłaszcza poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego itd. Osoba doświadczająca przemocy w rodzinie i zamieszkująca z osobą stosującą wobec niej przemoc, może liczyć na schronienie np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub zażądać opuszczenia przez sprawcę przemocy wspólnego miejsca zamieszkania. Przepisy potwierdzają również możliwość niezwłocznego interweniowania w przypadkach przemocy wobec dzieci.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań własnych Powiatu.

Zadaniem Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2016-2020 (zwanym dalej: Programem) jest wprowadzenie w życie działań mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie. Program jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Programu na lata 2012-2015 (Uchwała Nr IX/71/11 Rady Powiatu Wrocławskiego z dnia 7 grudnia 2011 r.).

II. PODSTAWA PRAWNA

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2016-2020 oparty jest przede wszystkim na założeniach:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020 (Uchwała Rady Ministrów Nr 76/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163, późn. zm.),
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2015 r. poz. 583, z późn. zm.);
- ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553, z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245),
- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448).

Art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Rada Powiatu Wrocławskiego dnia 23 grudnia 2013 r. przyjęła uchwałę NR XXII/204/13 w sprawie przyjęcia Programu Profilaktycznego w Zakresie Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2014 – 2020;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE WROCŁAWSKIM

Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie są głównie gromadzone w Zespołach Interdyscyplinarnych funkcjonujących przy Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej, które bezpośrednio pracują z rodziną dotkniętą przemocą, jak również przez Policję (Wydział Prewencji i Patrołowy Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu) podczas prowadzonych interwencji.

Zebrane dane prezentują skalę zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2011-2014. W porównaniu do lat ubiegłych, w 2014 r. znacznie wzrosła liczba wypełnionych formularzy „Niebieskiej Karty – A”. Nadal jednak sprawcami przemocy byli przede wszystkim mężczyźni, a ofiarami głównie kobiety oraz dzieci. Dane uzyskane od Policji wskazują tylko na pojedyncze przypadki stosowania przemocy przez kobiety.

Najczęstszą przyczyną stosowania przemocy jest nadużywanie alkoholu. Statystyki wskazują, że sprawcy przemocy stosują głównie przemoc fizyczną i psychiczną.

Tabela 1.

Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy (w latach 2011-2014).

Gmina	Rok	przemoc				
		fizyczna	seksualna	ekonomiczna	psychiczna	inne
Czernica	2011	2	0	0	3	1
	2012	3	0	0	2	0
	2013	0	0	0	0	0
	2014	1	0	0	1	0
Długołęka	2011	4	0	0	3	1
	2012	8	0	0	8	3
	2013	9	0	0	9	13
	2014	14	2	2	16	4
Jordanów Śląski	2011	bd*	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	1	0	0	1	0
	2013	0	0	0	0	0
	2014	4	0	2	6	0
Kąty Wrocławskie	2011	7	0	0	5	3
	2012	7	1	0	7	0
	2013	0	0	0	1	0
	2014	12	0	2	20	13
Kobierzyce	2011	bd*	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	4	0	0	5	3
	2013	4	4	4	4	4
	2014	7	0	4	14	1
Mietków	2011	Gmina wchodzi w skład KP Kąty Wrocławskie				
	2012					
	2013					
	2014	3	0	1	5	2
Siechnice	2011	bd*	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
	2014	4	0	0	7	2
Sobótka	2011	7	0	0	11	2
	2012	1	0	0	1	0
	2013	0	0	0	1	0
	2014	14	0	5	22	2
Żórawina	2011	bd*	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	1	0	0	1	0
	2013	1	0	0	1	1
	2014	12	0	6	18	1
RAZEM	2011	20	0	0	22	7
	2012	25	1	0	25	6
	2013	14	4	4	16	18
	2014	71	2	22	109	25

*bd – brak danych;

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu.

Według powyższej tabeli najwięcej przypadków przemocy fizycznej i przemocy psychicznej odnotowano w 2012 r. Dane pokazują, że w 2014 r. (podobnie, jak w 2013 r.)

odnotowano najwięcej przypadków przemocy psychicznej (109 przypadków) i fizycznej (71 przypadków). W 2014 r. wystąpiły również 2 przypadki przemocy seksualnej na terenie Powiatu Wrocławskiego, natomiast w stosunku do 2013 r. wzrosła liczba przypadków przemocy ekonomicznej.

Tabela 2.

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” – ogółem (w latach 2011-2014).

Gmina	Rok	Ogółem
Czernica	2011	3
	2012	3
	2013	0
	2014	1
Długołęka	2011	5
	2012	10
	2013	12
	2014	16
Jordanów Śląski	2011	bd*
	2012	1
	2013	0
	2014	6
Kąty Wrocławskie	2011	10
	2012	8
	2013	1
	2014	20
Kobierzyce	2011	bd *
	2012	5
	2013	4
	2014	15
Mietków	2011	Gmina wchodzi w skład KP Kąty Wrocławskie
	2012	
	2013	
	2014	5
Sobótka	2011	12
	2012	2
	2013	2
	2014	22
Siechnice	2011	bd *
	2012	0
	2013	0
	2014	7
Żórawina	2011	bd *
	2012	1
	2013	1
	2014	18
RAZEM	2011	30
	2012	30
	2013	20
	2014	110

*bd – brak danych;

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu.

W 2014 r. 81 interwencji domowych przeprowadzonych w gminach na terenie Powiatu Wrocławskiego zakończyło się założeniem formularza „Niebieskiej Karty – A”. Najwięcej interwencji kończących się założeniem ww. formularza odbyło się w gminie Sobótka – 22, w gminie Żórawina – 13, w gminie Kobierzyce – 12, w gminie Kąty Wrocławskie – 12. W pozostałych gminach liczba interwencji rozpoczynających procedurę „Niebieskie Karty” wynosiła: Siechnice – 7, Jordanów Śląski – 6, Długołęka – 5, Mietków – 3, Czernica – 1.

Tabela 3.

Liczba osób z poszczególnych gmin Powiatu Wrocławskiego objętych pomocą, które doświadczyły przemocy w rodzinie (w latach 2012-2014).

	Liczba rodzin, które doświadczyły przemocy w rodzinie			Liczba osób w tych rodzinach		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Czernica	1	2	3	4	8	8
Długołęka	13	10	11	49	46	50
Jordanów Śląski	3	1	2	9	4	9
Kąty Wrocławskie	4	5	12	17	19	41
Kobierzyce	20	17	24	80	71	87
Mietków	0	0	0	0	0	0
Siechnice	0	1	3	0	1	7
Sobótka	1	2	2	3	8	8
Żórawina	1	1	7	3	3	16
Razem	43	39	64	165	160	226

Źródło: dane na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego.

Analiza powyższych danych w tabeli 3 wskazuje, że w 2014 r. najwięcej rodzin z terenu Powiatu Wrocławskiego (64) i osób w rodzinach (226) zostało objętych pomocą. Wynik ten może świadczyć o tym, że temat przemocy przestaje być tematem tabu, gdyż coraz więcej osób ma odwagę zwrócić się po pomoc do odpowiedniej instytucji.

W poniższej tabeli 4 zamieszczono dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu wskazujące liczbę osób w Powiecie Wrocławskim, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie w latach 2011-2014.

Tabela 4.

Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą (w latach 2012-2014).

Gmina	Rok	Ogółem	w tym:		
			kobiety	mężczyźni	dzieci
Czernica	2011	3	3	0	0
	2012	3	3	0	0
	2013	0	0	0	0
	2014	1	1	0	0
Długołęka	2011	8	5	0	3
	2012	14	9	1	4
	2013	26	15	3	8
	2014	34	15	5	14
Jordanów Śląski	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	2	1	0	1
	2013	0	0	0	0
	2014	6	6	0	0
Kąty Wrocławskie	2011	10	7	2	1
	2012	9	8	0	1
	2013	1	1	0	0
	2014	28	18	2	8
Kobierzyce	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	5	4	1	0
	2013	14	4	1	9
	2014	31	14	2	15
Mietków	2011	Gmina wchodzi w skład KP Kąty Wrocławskie			
	2012				
	2013				
	2014	7	5	bd*	2
Sobótka	2011	20	12	0	8
	2012	5	2	0	3
	2013	2	2	0	0
	2014	22	21	1	0
Siechnice	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
	2014	9	7	0	2
Żórawina	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	1	1	0	0
	2013	3	2	1	0
	2014	38	23	4	11
RAZEM	2011	41	27	2	12
	2012	39	28	2	9
	2013	46	24	5	17
	2014	176	110	14	52

*bd – brak danych;

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu.

Tabela 4 wskazuje, iż w latach 2011-2014 zdecydowaną większość osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą stanowią kobiety. W drugiej kolejności kolejną grupą zagrożoną lub doświadczającą przemocy w rodzinie są dzieci. Z analizy danych wynika, że rzadziej ofiarami przemocy są mężczyźni (najwięcej takich przypadków odnotowano w 2014 r.). Mężczyźni są najczęściej osobami, które stosują przemoc wobec partnerek lub dzieci.

Informacje statystyczne w tabeli 5 potwierdzają powyższe twierdzenie.

Tabela 5.

Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (w latach 2011-2014).

Gmina	Rok	Ogółem	w tym:		
			kobiety	mężczyźni	nieletni
Czernica	2011	3	0	3	0
	2012	3	0	3	0
	2013	0	0	0	0
	2014	1	0	1	0
Długołęka	2011	4	0	4	0
	2012	10	0	10	0
	2013	13	2	11	0
	2014	15	1	14	0
Jordanów Śląski	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	1	0	1	0
	2013	0	0	0	0
	2014	6	0	6	0
Kąty Wrocławskie	2011	10	1	8	1
	2012	8	0	8	0
	2013	1	0	1	0
	2014	20	2	18	0
Kobierzyce	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	5	2	3	0
	2013	4	1	3	0
	2014	15	0	15	0
Mietków	2011	Gmina wchodzi w skład KP Kąty Wrocławskie			
	2012				
	2013				
	2014	5	bd*	5	0
Sobótka	2011	12	1	11	0
	2012	2	0	2	0
	2013	2	0	2	0
	2014	22	1	21	0
Siechnice	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
	2014	7	0	7	0
Żórawina	2011	bd*	bd*	bd*	bd*

	2012	1	0	1	0
	2013	1	1	0	0
	2014	18	1	17	0
RAZEM	2011	29	2	26	1
	2012	30	2	28	0
	2013	21	4	17	0
	2014	109	5	104	0

*bd – brak danych;

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu.

Z powyższej tabeli wynika, iż w 2014 r. znacznie wzrosła w stosunku do 2013 r. ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

Tabela 6 prezentuje dane dotyczące liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie i będących pod wpływem alkoholu. Z tabeli 6 wynika, że nadużywanie alkoholu może być przyczyną stosowania przemocy oraz, że najczęściej przemoc stosują mężczyźni będący pod wpływem alkoholu. Najwięcej takich przypadków odnotowano w 2014 r.

Tabela 6.

Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, będących pod wpływem alkoholu (w latach 2011-2014).

Gmina	Rok	Ogółem	w tym:		
			kobiety	mężczyźni	nieletni
Czernica	2011	1	0	1	0
	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
	2014	0	0	0	0
Długołęka	2011	2	0	2	0
	2012	8	0	8	0
	2013	11	1	10	0
	2014	11	bd*	11	bd*
Jordanów Śląski	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
	2014	5	0	5	0
Kąty Wrocławskie	2011	6	0	6	0
	2012	4	0	4	0
	2013	1	0	1	0
	2014	18	0	18	0
Kobierzyce	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
	2014	9	bd*	9	bd*
Mietków	2011	Gmina wchodzi w skład KP Kąty Wrocławskie			
	2012				
	2013				

	2014	5	0	5	
Sobótka	2011	12	1	11	0
	2012	1	0	1	0
	2013	1	0	1	0
	2014	18	0	18	0
Siechnice	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
	2014	4	0	4	0
Żórawina	2011	bd*	bd*	bd*	bd*
	2012	0	0	0	0
	2013	1	1	0	0
	2014	14	0	14	0
RAZEM	2011	21	1	20	0
	2012	13	0	13	0
	2013	14	2	12	0
	2014	84	0	84	0

*bd – brak danych;

Źródło: dane Wydziału Prewencji i Patrolowego KMP we Wrocławiu.

Przedstawione liczby potwierdzają, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem ciągle nam towarzyszącym. Zapewne nie jesteśmy w stanie całkowicie zapobiec problemowi przemocy, ale można zmniejszyć jej rozmiary poprzez podejmowanie interdyscyplinarnych działań przez organy ścigania, wymiar sprawiedliwości, pomoc społeczną, oświatę, ochronę zdrowia, gdyż każda z tych instytucji dysponuje innymi narzędziami i tylko poprzez połączenie sił możliwym jest skuteczne przeciwdziałanie przemocy.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Podstawowym założeniem Programu jest zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych osobom stosującym przemoc w rodzinie. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie powinny mieć zapewnioną profesjonalną i specjalistyczną pomoc, m.in. psychologiczną i prawną. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie możliwe dzięki wzmocnieniu kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kolejnym, ważnym założeniem Programu jest szeroko rozumiana profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej przyczyn i skutków poprzez poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym mieszkańców

Powiatu Wrocławskiego oraz zainteresowanych służb. Ponadto istotne jest promowanie w programie profilaktycznym i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych bez stosowania przemocy.

Wobec powyższych założeń Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2016-2020 jest konieczny, a jego realizacja przyczyni się do zwiększenia świadomości społeczności lokalnej o zjawisku przemocy w rodzinie oraz wpłynie na poprawę sytuacji rodzinnej wielu mieszkańców Powiatu.

V. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI

Działania w ramach realizacji Programu skierowane są do mieszkańców 9 gmin wchodzących w skład Powiatu Wrocławskiego, tj. gminy Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Siechnice, Sobótka, Żórawina.

Czas realizacji Programu przewidziany został na lata 2016 – 2020. Zaplanowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, adekwatnie do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców Powiatu.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest w szczególności do mieszkańców Powiatu Wrocławskiego, a zwłaszcza do:

- ✓ osób doświadczających przemocy w rodzinie, m.in.: dzieci, młodzieży, współmałżonków, partnerów, osób starszych czy niepełnosprawnych,
- ✓ osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ✓ osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- ✓ świadków przemocy w rodzinie,
- ✓ przedstawicieli władz lokalnych, instytucji oraz służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Profilaktyczny charakter Programu, tzn. planowane upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w szkołach, prasie lokalnej czy mediach włącza w grono jego odbiorców społeczność lokalną zamieszkujejącą na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Program skierowany jest również pośrednio do przedstawicieli instytucji i służb udzielających działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY

Program przewiduje współpracę lokalnych samorządów, w tym wielu instytucji i służb, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podjęte na jego podstawie działania mają przyczynić się do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w konsekwencji do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zapobiegania występowaniu tego zjawiska.

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu. Do Programu włączone zostaną bezpośrednio lub pośrednio, na zasadzie współpracy następujące służby i instytucje:

- ✓ Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wrocławskiego,
- ✓ Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych,
- ✓ szkoły i przedszkola,
- ✓ prokuratura,
- ✓ sądy (w tym: kuratorzy zawodowi i społeczni),
- ✓ policja,
- ✓ placówki służby zdrowia,
- ✓ społeczność lokalna,
- ✓ organizacje pozarządowe,
- ✓ media.

VIII. CELE

CEL GŁÓWNY:

Zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Wrocławskiego.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cel I

Działania profilaktyczne i edukacja społeczna mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel II

Ochrona i pomoc osobom dotkniętym lub zagrożonym przemocą w rodzinie.

Cel III

Działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel IV

Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PLANOWANE DZIAŁANIA:

Cel I. Działania profilaktyczne i edukacja społeczna mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

1. Diagnoza dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- ✓ systematyczne prowadzenie statystyk dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Wrocławskiego na podstawie danych uzyskanych od instytucji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy, m.in. Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, policji,
 - ✓ coroczny raport na temat zjawiska przemocy w rodzinie, podsumowujący podejmowane działania oraz ich efekty zawarty w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.
2. Poszerzanie wiedzy i zwiększanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- ✓ prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poprzez udostępnianie ulotek informacyjnych związanych z przemocą w rodzinie, m.in. takich, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz wskazują na ich społeczną szkodliwość, promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wskazują możliwości i formy pomocy specjalistycznej,
- ✓ zamieszczanie w prasie lokalnej informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie,
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ✓ promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,

- ✓ współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel II. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym lub zagrożonym przemocą w rodzinie.

1. Wsparcie lokalnej infrastruktury instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowywanie zasad współpracy.

Zadania realizowane będą poprzez:

- ✓ nawiązywanie i wzmocnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
 - ✓ rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zależności od potrzeb środowiska lokalnego.
2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym/zagrożonym przemocą w rodzinie lub będących jej świadkami.

Zadania realizowane będą poprzez:

- ✓ realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym/zagrożonym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego,
- ✓ wsparcie terapeutyczne osób dotkniętych/zagrożonych przemocą w rodzinie,
- ✓ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej,
- ✓ prowadzenie Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, do którego zgłaszać się mogą osoby doświadczające przemocy/zagrożone przemocą w rodzinie, w którym uzyskają informację o dalszej, możliwej pomocy,

- ✓ informowanie o lokalnych telefonach zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - ✓ zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - ✓ działania interwencyjne wobec osób doświadczających przemocy/ zagrożonych przemocą w rodzinie,
 - ✓ monitoring działań pomocowych.
3. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym/zagrożonym przemocą w rodzinie.

Zadania realizowane będą poprzez:

- ✓ upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: psychologicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej.

Cel III. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

1. Tworzenie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, podmioty i organizacje pozarządowe.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- ✓ ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów i organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- ✓ przekazanie zaktualizowanych informatorów dotyczących instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów i organizacji pozarządowych z terenu Powiatu Wrocławskiego realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, Komendantowi Miejskiemu Policji we Wrocławiu oraz gminom wchodzącym w skład Powiatu Wrocławskiego w terminie do 15 lipca każdego roku.

2. Interwencja oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- ✓ stosowanie procedury „Niebieskie Karty” (wszczęcie procedury, formularz „Niebieskiej Karty” cz. A),
- ✓ aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- ✓ objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie programem korekcyjno – edukacyjnym,
- ✓ wsparcie terapeutyczne osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ✓ monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ✓ badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego.

Cel IV. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- ✓ wsparcie dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. szkoleń, superwizji.

IX. EWALUACJA

Ewaluacja odbywać się będzie poprzez zbieranie, analizę oraz interpretację danych zebranych podczas monitoringu. Celem takich działań będzie ogólna ocena wartości Programu, która powinna dostarczyć informacji na temat jego trafności, skuteczności i efektywności. Uzyskane informacje przydatne będą przy planowaniu dalszych działań związanych z realizacją Programu.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe na działania określone w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2016-2020 pozyskiwane będą z poniższych źródeł:

- ✓ budżetu państwa,
- ✓ budżetu Powiatu Wrocławskiego.

XI. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- ✓ zwiększenie społecznej świadomości, wrażliwości i zaangażowania w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- ✓ zmianę postaw społeczności lokalnej wobec przemocy w rodzinie,
- ✓ pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- ✓ usprawnienie systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz stosującym przemoc (w tym: udzielanie profesjonalnej pomocy specjalistycznej, zwiększenie dostępności do form wsparcia),
- ✓ podniesienie jakości udzielanej pomocy (doskonalenie kadry działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie),
- ✓ wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc

w rodzinie(doskonalenie kadry działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie) ,

- ✓ zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- ✓ rozwój systemu współpracy między instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, rozeznaczonych potrzeb mieszkańców Powiatu Wrocławskiego oraz wymogów prawnych.